

Nieuwe Bosschapsvoorzitter over bos en natuur

“Bos en natuur zijn er gewoon, in de beleving van mensen. Ze realiseren zich niet dat dat van iemand is, dat iemand het onderhoudt en er paden in aanlegt, dat dat meer geld kost dan houtverkoop en subsidie samen opleveren. Als Bosschap vinden we dat eigenaren van bos en natuur iets terug moeten krijgen voor het maatschappelijk nut dat ze dienen.” Aan het woord is Ed Nijpels, sinds juli 2008 voorzitter van het Bosschap, het bedrijfschap voor bos en natuur (zie kader), en daarmee opvolger van Annemarie Jorritsma. “Ik zal niet zeggen dat het Bosschap zo’n vergoeding kan regelen, maar we kunnen het wel op de agenda zetten.” Het Vakblad ging bij hem langs.

foto Marjel Neeffjes

— IDO BORKENT EN
MARJEL NEEFJES, REDACTIE

Dit soort collectieve belangenbehartiging is een belangrijke taak van het Bosschap, al is de basis van een bedrijfschap eigenlijk het sociaal-economische beleid van een sector. Daartoe zitten in elk bedrijfschap werkgevers en werknemers in het bestuur. Zij regelen zaken op het gebied van economie, financiën, fiscale zaken, maar ook: arbo & veiligheid, onderwijs & scholing, etc. Bijzonder in het Bosschap zijn

daarnaast bijvoorbeeld de raam-cao bos en natuur, de ErBo (Erkenningregeling Bosaannemers), de Gedragscode Zorgvuldig Bosbeheer en de (nog net niet vastgestelde) nieuwe Gedragscode Natuurbeheer. Ook heeft het Bosschap er met succes voor gelobbyd dat de waterschapslasten voor bos- en natuureigenaren omlaag zijn gegaan. Met ingang van 1 januari 2009 gaat het

Boschap niet meer alleen over de bossector, maar ook over natuur. Bos en natuur liggen immers in elkaars verlengde en zijn veelal in handen van dezelfde eigenaren.

Bent u eigenlijk van plan om het heel anders te gaan doen dan Jorritsma?

“Nou nee. Met de verbreding van alleen bos naar bos én natuur is een verandering

in gang gezet, en die lijn van mijn voorganger wil ik graag voortzetten. Er zijn nu eigenlijk drie speerpunten. Als eerste de vergoeding voor de maatschappelijke bijdrage van bos en natuur, zoals ik al zei. Dat is echt een lastige, want hoe laat je recreanten of recreatiebedrijven betalen? Het bos stuurt geen rekening! Je kunt denken aan het oppompen van het Programma Beheer, of aan fiscale maatregelen.

Het tweede speerpunt is de financiering van de EHS, dat is voor eigenaren heel belangrijk. Het ziet er naar uit dat de EHS niet binnen de termijn gaat lukken, maar het is moeilijk om te zorgen dat mensen zich daar ook echt druk over gaan maken. Het land overstroomt niet, we zitten niet zonder gas, als de EHS niet op tijd klaar is. Het hangt eigenlijk samen met het eerste punt, het besef dat bos en natuur niet vanzelfsprekend zijn.

Als derde zetten we ons in voor de inzet van biomassa uit bos en natuur. We hebben als sector een Biomassa Convenant gesloten waarin we ernaar streven om 8% van het huishoudelijk gasverbruik te gaan opwekken met hout uit biomassa. Hoe we dat gaan organiseren? We moeten zorgen dat de overheid gaat investeren in biomassacentrales, om de boel op gang te helpen. En ik zou daar nog als vierde punt aan toe willen voegen: de zorg voor een adequaat subsidiestelsel voor bos en natuur; dat werd vroeger vanuit LNV geregeld en daar gaan nu 12 provincies over!”

U zult zich dus niet hoeven vervelen als voorzitter van het Bosschap, maar wat vindt u er eigenlijk zo leuk aan?

“Dit is een terrein waar ik me als een vis in het water voel: bestuurlijk bezig zijn, contacten met de grote terreinbeheerders, particulieren, ministerie van LNV, de politiek, de SER, en dan ook nog een werkveld waar ik me in thuis voel. Toen Jorritsma besloot om te vertrekken, omdat ze het Bosschap niet kon combineren met haar nieuwe voorzitterschap van de VNG, heeft ze mij gevraagd. ‘Zoveel tijd kost het niet’, zei ze nog, maar het kost toch altijd meer tijd dan je denkt. Maar goed, ze vroegen mij omdat ze een boegbeeld zoeken, een bekende bestuurder die gemakkelijk toegang heeft in Den Haag. Ik was als oud-milieuminister en oud-voorzitter WNF vervolgens een voor de hand liggende keuze. Ze hadden me wel eerder mogen vragen!”

Is het niet gek om als VVD-er met de vakbonden om de tafel te zitten?

“Nee hoor, ik zit hier niet als VVD-er, ik sta buiten de politiek. Ik merk ook niet dat

Verbreding budgetneutraal

De verbreding van het Bosschap van alleen bos naar bos én natuur lag voor de hand, vertelt Ad Bouma, adjunct-secretaris van het Bosschap. Bosbeheer vindt immers grotendeels plaats als onderdeel van het terreinbeheer waar de (andere) natuur ook deel van uitmaakt.. Het betekent ook niet dat ineens veel meer organisaties zich moeten registreren bij het Bosschap, want 95% van de natuur is in bezit bij bestaande boseigenaren.

Het Bosschap heeft 280.000 hectare bos in de registratie en daar komt straks nog ruim 200.000 hectare natuur bij. De verbreding zal in principe budgetneutraal zijn, benadrukt Bouma. Dat wil zeggen dat hetzelfde totale bedrag aan heffing nu wordt opgebracht door een iets grotere groep, maar gerekend over veel meer hectares. Het zal er op neerkomen dat vanaf 1 januari 2009 het bedrag per hectare bos iets lager zal worden, en dat ook per hectare natuur een bedrag geheven wordt. Eigenaren met veel bos en weinig natuur betalen dan dus in feite niet méér of soms zelfs iets minder dan voorheen, en bezitters van veel natuur en weinig bos betalen meer, maar gemiddeld genomen blijft het bedrag vergelijkbaar.

Het is de bedoeling dat eigenaren van natuur dit jaar worden benaderd om zich te laten registreren; eind 2009 zou dan de registratie van de natuur in grote lijnen gerealiseerd moeten zijn.

Wat is het Bosschap?

Het Bosschap is de koepelorganisatie van alle bos- en natuurbedrijven en alle bos-aannemingsbedrijven in Nederland. Het Bosschap zorgt voor een gezonde economische basis voor de aangesloten bedrijven, een veilig en interessant werkklimaat voor hun werknemers en creëert de juiste randvoorwaarden voor een duurzaam bos- en natuurbeheer in Nederland. Het Bosschap is qua organisatievorm een 'bedrijfschap', een functionele overheid. Iedereen met 5 hectare bos en/of of meer en iedere bosaanemer met een omzet van meer dan € 11.345 per jaar is verplicht zich bij het schap aan te sluiten en mee te betalen aan de activiteiten van het Bosschap. Het bestuur van het Bosschap bestaat uit vertegenwoordigers van de aangesloten bedrijven / organisaties en hun werknemers.

Per 1 september 2007 is het Bosschap formeel verbreed naar natuur, maar de activiteiten van het Bosschap strekten zich al veel langer uit tot het beheer van natuur. Zo is de 'raam-CAO bos en natuur' al enkele jaren van kracht en wordt gewerkt aan de gedragscode natuurbeheer.

(uit het artikel 'Nieuw gezicht voor het Bosschap', in dit Vakblad, november 2007)

Bosschapsbestuur

In het bestuur zitten naast onafhankelijk voorzitter Nijpels vertegenwoordigers van de werkgevers en werknemers. Namens de werkgevers zijn dat AVIH (bosaanemers), de Federatie Particulier Grondbezit, de grote terreinbeheerders en terreinbezittende overheden (gemeenten, Defensie). De werknemers worden vertegenwoordigd door FNV Bondgenoten en CNV BedrijvenBond. Verder zijn er ministeriële vertegenwoordigers (geen bestuurslid) van LNV, EZ en SZW, en iemand namens de SER.

(uit www.boschap.nl > organisatie > bestuur)

vakbondsmensen dat vervelend zouden vinden.”

Maar wat betekent zo'n voorzitterschap eigenlijk, als het maar een van de 26 functies is die u heeft?

“Ik heb twee hoofdfuncties: twee dagen in de week bij het ONRI, de club van ingenieurs, en een dag in de week voor Thuiswinkel.org, en verder heb ik 24 nevenfuncties. Dat lijkt veel, maar je moet bedenken dat je voor de meeste functies vier keer per jaar vergadert, of misschien zes keer. Dus laat dat nou eens 150 vergaderingen zijn, dat zijn er maar drie per week! Ik werk zo'n 70 uur per week, met op zaterdag vaak representatieve activiteiten; en ook op zondag vind ik het heerlijk om te werken, zo vanaf een uur of 2, met een glaasje wijn, en dan tot 's avonds. En dat valt nog reuze mee, als je het vergelijkt met de tijden dat ik fractievoorzitter was, of minister! Maar het betekent wél dat je het per functie strak moet organiseren. Ik stel bijvoorbeeld hoge eisen aan de manier waarop de stukken aangeleverd moeten worden, daar hebben ze hier bij het Bosschap wel aan moeten wennen. En verder werk ik veel in de auto, ik heb dus een chauffeur, want als ik die reistijd niet zou kunnen gebruiken, zou het wel lastig worden.”

Houdt u dan nog wel tijd over om eens het bos of de natuur in te gaan?

“Nou, eerlijk gezegd niet zo heel veel. Maar met Kerst ben ik nog verdwaald in het Mastbos, waar ik woonde toen ik burgemeester van Breda was. Het was een blubberboel, maar wel prachtig. Toen ik daar nog woonde speelde de verandering van het beheer. Omwonenden vonden het vreselijk dat Staatsbosbeheer omgevallen bomen ging laten liggen, ze vonden het maar een zootje. Maar het heeft een veel rijkere natuur gegeven, ik vind het prachtig; het is daardoor zó anders, dat ik er de weg kwijtraakte!

En het leuke van het Bosschap is ook dat je nog eens ergens komt. Laatst hadden we een vergadering bij Natuurmonumenten Gelderland, op een prachtige plek.

En trouwens, ik woon ook in de natuur, in een klein dorp bij een Fries meer. Als mijn vrouw en ik de kans krijgen, gaan we op zomeravonden nog even met de sloep een eindje varen, mand met eten en flesje wijn mee, en dan in een rietkraag genieten van het uitzicht.” ♦

Marjel Neeffes en Ido Borkent zijn redactielid van het Vakblad Natuur Bos Landschap, redactie@vakbladnatuurboslandschap.nl